

پایش متغیر خروجی دوچمله‌بی با بهکارگیری الگوهای خطی تعمیم‌یافته در فرایندهای دو مرحله‌بی

محمد صالح اولیا^{*} (دانشیار)

گروه مهندسی صنایع، دانشگاه بزد

امیرحسین امیری (دانشیار)

گروه مهندسی صنایع، دانشگاه شاهد

محمد هادی دورودیان (دانشجوی دکتری)

گروه مهندسی صنایع، دانشگاه بزد

علی عسگری (کارشناس ارشد)

گروه مهندسی صنایع، دانشگاه شاهد

مهندنسی
صنایع و مدیریت
شرفت، (جمهوری اسلامی ایران)
دوری ۱، ۳۱، شماره ۲، س. ۶۱-۷۱

امروزه بیشتر محصولات و خدمات دارای فرایندهای با چندین مرحله‌ی متوالی هستند. با توجه به وجود خاصیت آبشاری در اغلب این فرایندها، پایش جداگانه‌ی مراحل بدون در نظر گرفتن رابطه‌ی بین مشخصه‌های کیفی در مراحل مختلف باعث افزایش خطأ در نتایج می‌شود. در این نوشتار، یک نمودار کنترل براساس الگوهای خطی تعمیم‌یافته به منظور پایش فرایندهای دو مرحله‌بی با مشخصه‌ی کیفی دوچمله‌بی در مرحله‌ی دوم پیشنهاد شده است. در روش پیشنهادی، به منظور پایش متغیر دوچمله‌بی در مرحله‌ی دوم، یک نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف با درنظر گرفتن رابطه‌ی بین مشخصه‌های کیفی در دو مرحله طراحی شده است. به منظور برقراری رابطه‌ی بین مشخصه‌های کیفی مراحل اول و دوم، ازتابع رابط لجیت (Logit) که برای متغیر خروجی دوچمله‌بی مناسب است استفاده شده است. عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی با استفاده از شبیه‌سازی و براساس معیار متوسط طول دنباله ارزیابی شده است.

owliams@yazd.ac.ir
amiri@shahed.ac.ir
doroudyan@stu.yazd.ac.ir
a.asgari@shahed.ac.ir

واژگان کلیدی: فرایندهای دو مرحله‌بی، الگوهای خطی تعمیم‌یافته (GLM)، متغیر خروجی دوچمله‌بی، نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف (CSC)، تابع رابط لجیت (Logit).

۱. مقدمه

با استفاده از نمودارهای مرسوم شوهارت مناسب نیست و منجر به تصمیم‌گیری‌های اشتیاه در این فرایندها می‌شود. همچنین پایش همه‌ی مراحل به‌وسیله‌ی یک نمودار کنترل چندمتغیره یا چند مشخصه‌ی وصفی مثل T^* هتلینگ خالی از اشتیاه نیست، زیرا هنگامی که یک هشدار خارج از کنترل در نمودار دیده می‌شود، به راحتی نمی‌توان مشخص کرد که کدام مرحله از فرایند خارج از کنترل است.^[۱]

زنگ^[۲] ضمن ارائه کاربرد جدیدی از نمودارهای کنترلی برای پایش فرایندهای چند مرحله‌بی، نمودار انتخاب عامل انحراف را معرفی کرد. او یک فرایند دو مرحله‌بی با مشخصه‌ی کیفی در هر مرحله در نظر گرفت و برای پایش مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم، ابتدا اثر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول بر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم را به‌وسیله‌ی آماره‌ی مقایر باقی‌مانده (برای مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم) از بین برد و سپس مقادیر باقی‌مانده را با استفاده از نمودار انتخاب عامل انحراف مورد پایش قرار داد. نمودار کنترلی انتخاب عامل انحراف مشابه نمودار کنترلی رگرسیون پیشنهادی توسعه مدل^[۳] است. هاوکینز^[۴] روش مدل را توسعه داد و نمودارهای کنترلی

بیشتر محصولاتی که امروزه تولید می‌شوند، حاصل مراحل مختلف به هم وابسته هستند. نمونه‌ی بارز چنین فرایندهایی، خط تولیدی است که در آن اجراء و قطعات محصول قبل از موئاژ در مرحله‌ی آخر، از چندین مرحله می‌گذرد. این گونه فرایندها را اصطلاحاً فرایندهای چند مرحله‌بی می‌نامند. در هر یک از مراحل این فرایندها ممکن است یک یا چند مشخصه‌ی کیفی وجود داشته باشد. بنابراین برای نیل به کیفیت بهتر محصول نهایی، اندازه‌گیری و کنترل این مشخصه‌های کیفی در هر مرحله از فرایند ضروری است. معمولاً در فرایندهای چند مرحله‌بی تغییر در مشخصه‌ی کیفی در هر یک از مراحل می‌تواند ناشی از تغییر در مشخصه‌های کیفی مراحل قبل باشد. در نتیجه کیفیت محصول نهایی نه تنها به عملکرد مرحله‌ی آخر، بلکه به عاملکرد مراحل قبل نیز بستگی دارد. این ویژگی فرایندهای چند مرحله‌بی را خاصیت ابشاری می‌نامند. به دلیل وجود خاصیت آبشاری در اکثر این فرایندها، پایش آن‌ها

* نویسنده مسئول
تاریخ: دریافت ۲۱، ۱۳۹۲، ۱۰؛ اصلاحیه ۳، ۵، ۱۳۹۳، ۵، ۲۹.

کیفی دوچمله‌بی در مرحله‌ی دوم دارند. به طور مثال در یک فرایند دریل‌کاری، که در مرحله‌ی قبل از آن عمل پوشش روی سطح قطعه انجام می‌گیرد، مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول ضخامت پوشش است که از توزیع نرمال پیروی می‌کند. از سوی دیگر، ضخامت لایه‌ی پوشش ممکن است بر تعداد نواقص دریل‌کاری تأثیرگذار باشد.

در نوشتار حاضر یک نمودار کنترل براساس الگوهای خطی تعیین یافته به منظور پایش فرایندهای دوم مرحله‌ی با مشخصه‌ی کیفی دوچمله‌بی در مرحله‌ی دوم پیشنهاد شده است. در روش پیشنهادی، به منظور پایش متغیر دوچمله‌بی در مرحله‌ی دوم، یک نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف با در نظر گرفتن رابطه بین مشخصه‌های کیفی در دو مرحله طراحی شده است. به منظور برقراری رابطه بین مشخصه‌های کیفی مرحله‌ی اول (پیش‌بینی کننده) و مرحله‌ی دوم (خروجی)، ازتابع رابط Logit که برای متغیر خروجی دوچمله‌بی مناسب است^[۱۵] استفاده شده است. تحقیق حاضر در فاز ۲ نمودارهای کنترل صورت می‌گیرد. بنابراین، فرض می‌کنیم پارامترهای مدل براساس تجزیه و تحلیل فاز ۱ مشخص اند. عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی با استفاده از شبیه‌سازی و براساس معیار متوسط طول دنباله ارزیابی شده است. نتایج حاصله نشان‌گر عملکرد بهتر نمودار کنترل پیشنهادی در مقایسه با نمودار کنترل پیشنهادی با استفاده کیفی پواسون در مرحله‌ی دوم^[۱۶] برای ارتباط بین مشخصه‌های کیفی مرحله‌ی اول و دوم، تابع رابط جدیدی برای زمانی که مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم دارای توزیع پواسون است پیشنهاد کردند و آماره‌ی پیشنهادی آن‌ها نیز مقادیر استاندارد باقیمانده است. همچنین نمودار پیشنهادی آن‌ها برای پایش آماره‌ی مذکور، دو نمودار شوهارت و EWMA است. آن‌ها برای بررسی عملکرد روش پیشنهادی، در دو مثال (یکی با مشخصه‌ی کیفی نرمال در مرحله‌ی اول و دیگری با مشخصه‌ی کیفی پواسون در مرحله‌ی اول) روش خود را با روش پیشنهادی اسکیتر و همکاران^[۱۰] مقایسه کردند و نشان دادند که روش پیشنهادی عملکرد بسیار بهتری در کشف تغییرات کاهشی و افزایشی دارد.

در ادامه‌ی این نوشتار بخش دوم به تشریح مسئله اختصاص یافته است. سپس در بخش سوم، الگوهای خطی تعیین یافته به عنوان روشی برای محاسبه‌ی مقادیر باقیمانده‌ی انحراف در روش پیشنهادی تشریح می‌شود. بخش چهارم به تشریح نمودار کنترلی پیشنهادی برای پایش فرایند دوم مرحله‌ی اختصاص یافته است. در بخش پنجم، نتایج بررسی عملکرد روش پیشنهادی و مقایسه‌ی آن با نمودار کنترل np ارائه شده است. نتایج و پیشنهادات برای تحقیقات آتی نیز در بخش پایانی بیان شده است.

۲. تشریح مسئله

براساس مثال تشریح شده در مقدمه، فرض کنید که یک فرایند دوم مرحله‌بی به هم وابسته مطابق شکل ۱ وجود دارد که در آن تغییر در پارامتر میانگین مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول بر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم اثرگذار است؛ این نکته حاکی از وجود خاصیت آشماری در این فرایند است. مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول (x) دارای توزیع نرمال با میانگین و واریانس مشخص است و مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم (y) نیز از توزیع دوچمله‌بی پیروی می‌کند؛ پارامتر میانگین آن نیز با استفاده از

شکل ۱. شماتیکی فرایند دوم مرحله‌بی.

براساس تعديل رگرسیونی متغیرها را پیشنهاد کرد. وید و وودال^[۱۱] یک نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف با حدود پیش‌گویی پیشنهاد کردند که عملکرد آماری بهتری داشت. لوکاس و ساکوسی^[۱۲] استفاده از نمودار کنترل میانگین متحرک موزون نمایی (EWMA)^[۱] را برای پایش مقادیر باقیمانده در مرحله‌ی دوم پیشنهاد کردند. هاوک و همکاران^[۷] ضمن توسعه‌ی مدل تعديل رگرسیونی پیشنهادی هاوکیزن، نمودارهای کنترلی برای پایش فرایندهای چندمرحله‌ی با مشخصه‌ی کیفی در چندمرحله‌ی دیده در هر مرحله پیشنهاد کردند. نیاکی و داودی^[۸] یک فرایند چندمتغیره‌ی چندمرحله‌بی را در نظر گرفتند که در آن ارتباط بین مراحل به وسیله‌ی سری‌های زمانی چندمتغیره برقرار می‌شود. آنها استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی را برای پایش این‌گونه فرایندها پیشنهاد کردند.

محققین دیگری نیز به بسط و گسترش نمودارهای کنترل برای پایش فرایندهای چندمرحله‌بی پرداختند. در بیشتر تحقیقاتی که در زمینه‌ی فرایندهای چندمرحله‌بی انجام گرفته است، همیشه این فرض به چشم می‌خورد که مشخصه‌های کیفی در مراحل مختلف فرایند بهویه در مرحله‌ی آخر از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. اما در عمل همیشه این طور نیست و ممکن است مشخصه‌های کیفی از توزیعی غیر نرمال همچون توزیع‌های دوچمله‌بی، پواسون، نمایی یا گاما (خانواده‌ی توزیع‌های نمایی) پیروی کنند. در این شرایط تابع برآش رگرسیونی که برای توزیع نرمال استفاده می‌شود کاربرد و عملکرد خود را از دست می‌دهد و باید از روش‌های دیگری برای برآش خط رگرسیونی استفاده کرد. یکی از روش‌های پرکاربرد و مناسب برای مشخصه‌های کیفی از خانواده‌ی توزیع‌های نمایی، روش الگوهای خطی تعیین یافته است. در این روش از تابع رابط برای برقراری رابطه بین پارامتر مشخصه‌ی کیفی خروجی و مشخصه‌های کیفی مراحل قبل استفاده می‌شود.

محققین در تحقیقات خود یک فرایند دوم مرحله‌بی در نظر گرفته‌اند^[۹] که در آن مشخصه‌ی کیفی در مرحله‌ی دوم به ترتیب دارای توزیع گاما و پواسون است و برای برقراری ارتباط بین میانگین مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم با مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول از تابع رابط لگاریتم استفاده شده است. آن‌ها نشان دادند که مقادیر باقیمانده‌ی انحراف تقریباً از توزیع نرمال پیروی می‌کنند و یک نمودار کنترل براساس این آماره طراحی کردند. در مطالعه‌ی بعدی^[۱۱] یک فرایند دوم مرحله‌بی با مشخصه‌ی کیفی خروجی گاما در نظر گرفته شده است که طی آن، ضمن بررسی اثر وجود داده‌ی دور افتاده در داده‌های تاریخی، با استفاده از الگوهای خطی تعیین یافته استوار یک نمودار کنترل پیشنهاد شده است. همچنین محققین یک فرایند سه مرحله‌بی با سه مشخصه‌ی کیفی ترکیبی نرمال، گاما و پواسون در هر مرحله در نظر گرفتند^[۱۲] و مقادیر انحراف از باقیمانده‌ها را برای هر یک از مشخصه‌های کیفی توسعه نمودارهای کنترل جداگانه پایش کردند. در مطالعات بعدی^[۱۳] فرایندی با دو مرحله‌ی وابسته در نظر گرفته شد که در آن مشخصه‌های کیفی مراحل به ترتیب از توزیع‌های برونولی و پواسون پیروی می‌کنند؛ یک نمودار کنترلی جدید نیز برای پایش فرایند براساس توزیع عمومی پواسون پیشنهاد شد. یانگ و به^[۱۴] استفاده از نمودار انتخاب عامل انحراف را برای پایش یک فرایند دوم مرحله‌بی با مشخصه‌های کیفی دوچمله‌بی در هر مرحله پیشنهاد کردند. آنها داده‌های زوجی را فقط در پایان مرحله‌ی دوم قابل دست‌یابی در نظر گرفتند و همچنین فرض کردند که داده‌های زوجی از توزیع دوم‌متغیره‌ی برونولی پیروی می‌کنند. بدین ترتیب ابتدا متغیر خروجی را به وسیله‌ی تعییر آرک‌سینوس به توزیع نرمال تقریب زند و سپس، رابطه‌ی بین دو مشخصه‌ی کیفی را به صورت خطی ساده بیان کردند. سپس از نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف برای پایش باقیمانده‌ی انحراف بهره برند.

گاهی در عمل فرایندهای وجود دارد که دو مرحله‌ی به هم وابسته با مشخصه‌ی

$\mu \neq \mu_0$: H_0 انجام می‌دهیم. با توجه به این که متغیر خروجی از نوع توزیع دوچمله‌بی است، تابع درست‌نمایی در این شرایط عبارت است از:

$$L(y) = \binom{n}{y} p^y (1-p)^{n-y} \quad (4)$$

آماره نسبت درست‌نمایی تعمیم‌یافته برای آزمون مورد نظر و یا به طور معادل برای آزمون $p = p_0$ در مقابل H_0 : $p \neq p_0$: H_1 هنگامی که $\mu = np$ است، به صورت زیر است.

$$\begin{aligned} \ln[L(y, n, p_0)] - \ln[L(y, n, p_1)] &= \ln \left[\binom{n}{y} p_0^y (1-p_0)^{n-y} \right] \\ &\quad - \ln \left[\binom{n}{y} p_1^y (1-p_1)^{n-y} \right] = y \ln p_0 \\ &\quad + (n-y) \ln(1-p_0) - y \ln p_1 - (n-y) \ln(1-p_1) \\ &= y \ln \left(\frac{p_0}{p_1} \right) + (n-y) \ln \left(\frac{1-p_1}{1-p_0} \right). \end{aligned} \quad (5)$$

حال با جایگذاری $(x^T \beta)^{-1} w$ به جای p_0 و y/n به جای p_1 و سپس ضرب آن در ۲ و بعد گرفتن جذر از آن و ضرب آن در $\text{sign}[y - \mu_0]$ ، آماره مقادیر باقی‌مانده انحراف (DR) برای متغیر خروجی دوچمله‌بی به دست می‌آید:

$$DR = \text{sign}[y - \mu_0] \left\{ 2 \left[y \ln \left(\frac{\frac{y}{n}}{w^{-1}(x^T \beta)} \right) \right. \right. \\ \left. \left. + (n-y) \ln \left(\frac{1 - \frac{y}{n}}{1 - w^{-1}(x^T \beta)} \right) \right] \right\}^{\frac{1}{2}} \quad (6)$$

که در آن μ برابر است با $[w^{-1}(x^T \beta)] n$. لازم به ذکر است که در رابطه $x^T \beta = 1$ عبارتی که جذر آن محاسبه شده همواره مقداری مثبت است. اثبات این موضوع در پیوست ارائه شده است. در ادامه، حدود کنترل انتخاب عامل انحراف طبق آماره مقادیر باقی‌مانده انحراف تعیین می‌شود. هنگامی که پایش در فاز ۲ شروع می‌شود، یک نمونه n تابی از محصولات گرفته می‌شود و تعداد اقلام نامنطبق (y) شمرده می‌شود، سپس آماره انحراف مقادیر باقی‌مانده (DR) محاسبه و بر نمودار پیشنهادی رسم می‌شود. حدود کنترل برای نمودار پیشنهادی عبارت است از:

$$UCL = \mu_{DR} + L \times \sigma_{DR}$$

$$CL = \mu_{DR}$$

$$LCL = \mu_{DR} - L \times \sigma_{DR}, \quad (7)$$

$\sigma_{DR} = \text{Var}(DR)$ و $\mu_{DR} = E(DR)$ هستند و L نیز ضریب حدود کنترل است.

۵. بررسی عملکرد روش پیشنهادی

در این قسمت ضمن بررسی عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی بر مبنای شاخص ARL آن را با نمودار کنترل ستئی np مقایسه می‌کنیم. نمودار کنترل np مستقیماً برای پایش متغیر خروجی (y) مورد استفاده قرار می‌گیرد، در صورتی که نمودار کنترل پیشنهادی (DR) برای پایش مقادیر انحراف باقی‌مانده یعنی DR پیشنهاد شده است.

مدل خطی تعمیم‌یافته به صورت تابع رابط رگرسیونی از مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول به دست می‌آید.

در ادامه، نحوه برآش مدل خطی تعمیم‌یافته بر داده‌های در دسترس x و y به منظور تخمین رابطه‌ی رگرسیونی بین این دو مشخصه‌ی کیفی توضیح داده شده است.

۳. الگوی خطی تعمیم‌یافته

از آنجا که مشخصه‌ی کیفی در مرحله‌ی دوم — که نقش متغیر خروجی را دارد — دارای توزیع دوچمله‌بی است، برای تخمین رابطه‌ی بین دو متغیر پاسخ و متغیر مستقل (پیش‌بینی کننده) باید به جای روش حداقل مربعات، از مدل‌های خطی تعمیم‌یافته استفاده کرد.

مدل‌های خطی تعمیم‌یافته برای مواقعي که متغیرها از خانواده‌ی توزیع‌های نمایي هستند، کاربرد فراوانی دارد. این خانواده نیز شامل توزیع‌های نرمال، دوچمله‌بی، بواسون، نمایي و گاماست. هریک از متغیرهای پاسخ که از یکی از توزیع‌های ذکر شده پیروی کند، دارای تابع رابط مخصوص به خود است. این تابع رابط در واقع پارامتر میانگین توزیع متغیرهای پاسخ را به صورتی با متغیرهای ورودی مرتبط می‌کند. هنگامی که متغیر خروجی از توزیع دوچمله‌بی پیروی می‌کند، یک تابع رابط مخصوص به نام تابع Logit مطابق رابطه‌ی ۱ وجود دارد:

$$w(p) = \log \left(\frac{p}{1-p} \right) \quad (1)$$

که در آن p پارامتر توزیع دوچمله‌بی است که مقدار آن بین صفر و ۱ است. حال با مساوی قرار دادن سمت راست رابطه‌ی ۱ با $x^T \beta = 1$ و انجام عملیات ساده روی آن، مقدار p به صورت رابطه‌ی ۲ به دست می‌آيد:

$$p = \frac{e^{x^T \beta}}{1 + e^{x^T \beta}}. \quad (2)$$

در روابط بالا، x^T بردار داده‌های مربوط به مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول به صورت $(1, x^T)$ می‌باشد. β بردار ضرایب رگرسیون GLM است که مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم را به مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول مرتبط می‌سازد و مقادیر آن در فاز ۱ تخمین زده می‌شود و در فاز ۲ معلوم فرض می‌شود. بنابراین میانگین متغیر خروجی دوچمله‌بی ($\mu = np$) به صورت رابطه‌ی ۳ به دست می‌آید.

$$\mu = n \left(\frac{e^{x^T \beta}}{1 + e^{x^T \beta}} \right). \quad (3)$$

۴. نمودار کنترل پیشنهادی

اسکیزو و همکاران^[۱۰] با استفاده از آزمون نسبت درست‌نمایی تعمیم‌یافته به محاسبه‌ی آماره‌ی مقادیر باقی‌مانده‌ی انحراف، برای زمانی که متغیر خروجی به صورت بواسون است، پرداختند. دیگر محققین نیز از همین طریق آماره‌ی مقادیر باقی‌مانده انحراف را برای متغیر خروجی گاما به دست آورده‌اند.^[۱۱] در نوشتار حاضر نیز از طریق همین آزمون، آماره‌ی مقادیر باقی‌مانده‌ی انحراف را برای متغیر خروجی دوچمله‌بی به دست می‌آوریم. به همین منظور و از همین طریق آزمون $\mu = \mu_0$: H_0 را در مقابل

۱.۵. تشریح مثال ۱

• ایجاد تغییر افزایشی و کاهشی در میانگین متغیر ورودی (μ).

لازم به ذکر است که همین فرایند شبیه‌سازی برای تخمین پارامترها و حدود نمودار کنترل np انجام می‌شود، تنها تفاوت شبیه‌سازی بین دو روش این است که نمودار کنترل پیشنهادی برای پایش مقادیر DR مورد استفاده قرار می‌گیرد، در صورتی که نمودار کنترل np برای پایش مستقیم متغیر خروجی (y) به کار گرفته می‌شود. در نهایت نیز عملکرد دو روش با یکدیگر مقایسه می‌شود.

۲.۵. مقایسه‌ی عملکرد دو روش به‌وسیله‌ی شاخص متوسط طول دنباله

برای مقایسه‌ی عملکرد روش پیشنهادی با نمودار کنترل np ، حدود کنترل دو روش به‌گونه‌یی تعیین می‌شود که متوسط طول دنباله تحت کنترل آنها برابر 160 شود و عملکرد دو روش براساس معیار متوسط طول دنباله خارج از کنترل مقایسه می‌شود. لازم به ذکر است با توجه به گستره بودن توزیع دوچاله‌یی نزدیک‌ترین مقدار به 200 برابر 160 به دست آمده است.

حد بالا و پایین به دست آمده برای نمودار کنترل پیشنهادی (DR) به ترتیب برابر $2,79$ و $2,57$ به دست آمده است، همچنین این حدود برای نمودار کنترل np به ترتیب برابر با 9 و 0 تعیین زده شد. بعد از تعیین حدود کنترل آماره‌ی پیشنهادی و نمودار np ، سه نوع شیفت به منظور بررسی عملکرد دشمن در نظر گرفته شده، که در ادامه هریک از آنها مورد بررسی قرار گرفته است.

۲.۵. شیفت در پارامتر β

نتایج شبیه‌سازی بر مبنای شاخص ARL روی نمودار کنترل پیشنهادی (DR) و نمودار کنترل np در زمان تغییرات ایجاد شده در پارامتر β در جدول ۱ نشان داده شده است. نتایج حاصل از شبیه‌سازی نشان می‌دهد که گرچه عملکرد نمودار پیشنهادی DR در کشف شیفت‌هایی بزرگ اما قوی‌تر است. همچنین نمودار کنترل پیشنهادی دارای عملکرد مناسبی در زمان تغییرات کاهشی است، در صورتی که نمودار np عملکرد بسیار ضعیفی از خود نشان می‌دهد و با افزایش تغییرات منفی در پارامتر β ، متوسط طول دنباله (ARL) نیز افزایش می‌یابد که این یک نقص بزرگ در این نمودار است.

۲.۶. شیفت در پارامتر β_1

نتایج شبیه‌سازی روی نمودار کنترل پیشنهادی (DR) و نمودار کنترل np در زمان تغییرات ایجاد شده در پارامتر β_1 در جدول ۲ جمع‌آوری شده است. نتایج حاصل از این شبیه‌سازی نشان می‌دهد که عملکرد نمودار پیشنهادی DR در زمان تغییرات افزایشی و کاهشی بسیار بهتر است، در صورتی که نمودار np عملکرد مناسبی از خود نشان نمی‌دهد. در تغییرات کاهشی، بهبود عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی بهتر نشان داده شده است.

۲.۷. بررسی شیفت‌های همزمان در پارامترهای β و β_1

از آنجا که عملکرد روش‌ها به‌ازای تغییرات مثبت و منفی ممکن است متفاوت باشد، در این قسمت تغییرات همزمان و غیر هم جهت در پارامترهای β و β_1 نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد. دلیل اعمال این گونه تغییرات در پارامترهای رگرسیونی این است که ممکن است تغییرات غیر هم جهت در پارامترها باعث خنثی‌شدن تغییرات شود و در نتیجه انحراف با دلیل موجود در فرایند با استفاده از نمودارهای کنترلی شناسایی نشود. نتایج شبیه‌سازی بر مبنای شاخص ARL روی نمودار کنترل پیشنهادی (DR) و نمودار کنترل np در زمان تغییرات ایجاد شده در جدول ۳ نشان داده شده است.

در یک سیستم تولیدی، یک فرایند دوم مرحله‌یی به هم وابسته وجود دارد که هریک از مراحل آن دارای یک مشخصه‌ی کیفی ویژه است. مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول این فرایند برخورداری از توزیع نرمال، و مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم تبعیت از توزیع دوچاله‌یی است. بنابر خاصیت آبشراری، پارامتر میانگین مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول مرتبط می‌شود. در این مثال تابع رابط Logit به عنوان تابع رابط فرایند در نظر گرفته شده است. نمودار کنترلی پیشنهادی در این شرایط، نمودار انتخاب عامل انحراف است. در نمودارهای انتخاب عامل انحراف مشخصه‌ی کیفی مورد پایش (مقادیر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول) مستقل به گونه‌یی از متغیرهای ورودی فرایند (مقادیر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول) مستقل می‌شوند تا تصمیم‌گیری در هنگام وجود انحرافات بادلیل بهینه شود.

در مثال مورد نظر فرض برآن است که متغیر ورودی (x) دارای توزیع نرمال با میانگین و واریانس به ترتیب 2 و 1 است. متغیر خروجی نیز دارای توزیع دوچاله‌یی با تعداد آزمایشات (n) برابر با 20 است. پارامتر p (احتمال عدم انتطباق) متغیر خروجی نیز به‌وسیله‌ی رابطه‌ی 3 به دست می‌آید. لازم به ذکر است که پارامترهای رگرسیونی یعنی β_0 و β_1 نیز به ترتیب برابر با -1 و $0,5$ فرض شده‌اند. وقتی مرحله‌ی دوم فرایند خارج از کنترل است، فرض می‌شود که $\beta_0 = \beta_1 \pm \lambda$ و $\beta_1 = \beta_0 \pm \delta$ (با $\delta < \lambda$). به عبارت دیگر در این موقع احتمال عدم انتطباق چنین محاسبه می‌شود:

$$p = \left[\frac{e^{(\beta_0 + \beta_1 x)}}{1 + e^{(\beta_0 + \beta_1 x)}} \right] \quad (8)$$

با توجه به این که توزیع آماره‌ی DR مشخص نیست و محاسبه‌ی تابع چگالی احتمال آن نیز کار پیچیده‌ی است، لذا محاسبه‌ی میانگین و واریانس آماره‌ی DR نیز با استفاده از روش تحلیل ریاضی امکان‌پذیر نیست. بنابراین برای محاسبه‌ی مقدار میانگین و واریانس آماره‌ی از شبیه‌سازی استفاده شده است. لازم به ذکر است که در کاربردهای اعمالی، مقادیر میانگین و واریانس آماره‌ی DR با استفاده از مطالعات فاز ۱ و براساس داده‌های تاریخی تخمین زده می‌شود. شبیه‌سازی در نرم افزار متلب به ترتیب زیر انجام می‌شود:

- ابتدا یک مشاهده برای متغیر ورودی نرمال (x) تولید می‌شود.
- سپس پارامتر احتمال عدم انتطباق متغیر خروجی محاسبه می‌شود.
- متغیر خروجی با استفاده از توزیع دوچاله‌یی تولید می‌شود.
- سپس آماره‌ی DR با استفاده از رابطه‌ی 6 به دست می‌آید.
- این فرایند 10000 بار تکرار می‌شود و میانگین و واریانس DR تخمین زده می‌شود.
- سپس ضریب حدود کنترل (L) برای رسیدن به ARL مورد نظر تعیین می‌شود و حدود کنترل رابطه‌ی 7 محاسبه می‌شود.
- شبیه‌سازی با 10000 بار تکرار انجام می‌شود و عملکرد روش پیشنهادی براساس سه نوع تغییر زیر در پارامترها بررسی می‌شود.
  - ایجاد تغییر در میانگین متغیر خروجی به این صورت که براساس آن $\beta_0 = \beta_0 + \delta$ تغییر یابد؛
  - ایجاد تغییر در میانگین متغیر خروجی به این صورت که براساس آن $\beta_1 = \beta_1 + \lambda$ تغییر یابد؛

جدول ۳. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت همزمان β_0 و β_1 .

$\beta_0 + \delta$				$\beta_0 - \delta$				
روش پیشنهادی		نمودار np		روش پیشنهادی		نمودار np		
متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	
دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	
۱,۵	۱۵۶	۱,۵	۱۵۶	۰		۱,۵	۱۵۶	۰
۱,۴	۱۴۱,۴	۱,۲	۱۱۸,۹	۰,۱		۱,۴	۱۴۰,۱	۰,۰۵
۰,۶۹	۷۱,۷	۰,۷	۷۳,۸	۰,۲۵		۱,۲	۱۱۶,۲	۰,۱
۰,۴	۳۷,۵	۰,۵	۵۰,۷	۰,۴		۰,۶	۶۳,۱	۰,۲۵
۰,۱	۱۱,۹	۰,۲۹	۳۰,۸	۰,۷۵		۰,۳	۳۲,۶	۰,۴
۰,۰۷	۷,۱	۰,۲۱	۲۳,۶	۱		۰,۰۹	۸,۹	۰,۷۵
۰,۰۳	۳,۹	۰,۱۲	۱۶,۴	۱,۵		۰,۰۳	۴,۲	۱
۰,۰۰۹	۱,۹	۰,۰۹	۱۱,۲	۳		۰,۰۰۶	۱,۸	۱,۴

$\beta_0 + \delta$				$\beta_0 - \delta$				
روش پیشنهادی		نمودار np		روش پیشنهادی		نمودار np		
متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	
دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	
۱,۶	۱۵۶	۱,۶	۱۵۶	۰		۱,۵	۱۵۶	۰
۱,۱	۱۱۰,۸	۲,۱	۲۱۷,۹	۰,۱		۱,۳	۱۳۴,۲	۰,۴
۰,۷	۷۶	۲,۵	۲۵۸,۹	۰,۱۵		۱,۰۴	۱۰۸,۸	۰,۵
۰,۵	۴۷,۵	۲,۸	۲۸۲,۲	۰,۲		۰,۷۵	۸۰,۵	۰,۶
۰,۱۹	۲۰,۷	۲,۳	۳۲۷,۵	۰,۳		۰,۴۷	۵۶,۵	۰,۷۵
۰,۰۵	۵,۲	۱,۸	۱۸۰,۴	۰,۵		۰,۳	۳۴,۹	۱
۰,۰۱۹	۲,۵	۰,۳	۲۶,۸	۰,۷۵		۰,۰۸	۸,۶	۲,۵
۰,۰۱	۱,۸	۰,۰۶	۶,۵	۱		۰,۰۵	۵,۷	۰

نتایج حاصل از شبیه‌سازی نشان می‌دهد که تنها در یک مورد، عملکرد نمودار پیشنهادی DR ضعیف‌تر است. همچنین نمودار کنترلی np با افزایش تغییرات منفی تا میزان $0,5$ در پارامتر β_0 و متناظر با آن تغییرات مثبت در پارامتر β_1 ، عملکرد بسیار ضعیفی از خود نشان می‌دهد به طوری که متوسط طول دنباله‌ی خارج از کنترل (ARL) نیز افزایش می‌یابد که این یک نقص بزرگ در این نمودار است.

۴.۲.۵. بررسی شیفت‌های ایجاد شده در $E(X)$
در جدول ۴ نتایج حاصل از شبیه‌سازی براساس تغییرات ایجاد شده در پارامتر میانگین متغیر ورودی (μ) ارائه شده است. هدف اصلی نمودارهای انتخاب عامل انحراف جدا کردن اثر مراحل قبل از مرحله‌ی جاری فرایند است. برای رسیدن به این هدف سعی می‌شود به گونه‌ی اثر مشخصه‌های کیفی مراحل قبل از مشخصه‌های کیفی مرحله‌ی آخر حذف شود؛ و به عبارت دیگر، تغییرات در هر مرحله از فرایند توسط نمودار کنترل همان مرحله شناسایی شود. این موضوع کمک می‌کند که اگر نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف که برای پایش مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم طراحی شده هشدار دهد، اطمینان حاصل شود که انحراف با دلیل قطعاً در مرحله‌ی دوم صورت گرفته است و مشکل مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول روی نتیجه نمودار کنترل در مرحله‌ی دوم تأثیری ندارد. در نمودار پیشنهادی محققین^[۱۲] نشان داده شده است که با تغییر پارامترهای هر مرحله تغییری در متوسط طول دنباله مراحل بعدی ایجاد نشده است. در این نوشتار نیز برای بررسی این که آیا مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم که توسط نمودار

جدول ۱. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_0 به δ .

$\beta_0 + \delta$				$\beta_0 - \delta$				
روش پیشنهادی		نمودار np		روش پیشنهادی		نمودار np		
متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	
دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	
۱,۵	۱۵۶	۱,۵	۱۵۶	۰		۱,۵	۱۵۶	۰
۱,۴	۱۴۱,۴	۱,۲	۱۳۳,۱	۰,۰۵		۱,۲	۱۱۰,۱	۰,۱
۰,۶۹	۷۱,۷	۰,۷	۶۱,۱	۰,۲۵		۰,۶	۶۱,۱	۰,۲۵
۰,۴	۳۷,۵	۰,۵	۴۷,۵	۰,۴		۰,۳	۴۷,۵	۰,۷۵
۰,۱	۱۱,۹	۰,۲۹	۱۰,۷	۰,۷۵		۰,۰۹	۸,۹	۰,۷۵
۰,۰۷	۷,۱	۰,۲۱	۶,۱	۱		۰,۰۳	۴,۲	۱
۰,۰۳	۳,۹	۰,۱۲	۳,۹	۱,۵		۰,۰۰۶	۱,۸	۱,۴
۰,۰۰۹	۱,۹	۰,۰۹	۱,۹	۱,۵				

جدول ۲. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_1 به λ .

$\beta_1 + \lambda$				$\beta_1 - \lambda$				
روش پیشنهادی		نمودار np		روش پیشنهادی		نمودار np		
متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	انحراف	متوسط	طول	
دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	دنباله	معیار	
۱,۵	۱۵۶	۱,۵	۱۵۶	۰		۱,۵	۱۵۶	۰
۱,۳	۱۳۴,۳	۱,۵	۱۵۵,۵	۰,۰۲۵		۱,۱	۱۱۳,۷	۰,۰۵
۱,۱	۱۱۳,۷	۱,۴	۱۴۴,۱	۰,۰۵		۰,۸	۷۸,۶	۰,۱
۰,۸	۷۸,۶	۱,۳۵	۱۴۰,۲	۰,۲		۰,۲	۲۰,۹	۰,۲۵
۰,۰۳	۳,۶	۰,۱	۱۵,۳	۰,۵		۰,۰۱۵	۱,۷	۰,۷۵
۰,۰۱۵	۱,۷	۰,۰۲	۲,۹	۰,۹				

جدول ۴. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت $E(X)$ به ν (±).

		$E(X) + \nu$		$E(X) - \nu$	
روش پیشنهادی		نمودار np		نمودار np	
متوسط طول انحراف	دبale معيار	متوسط طول انحراف	دبale معيار	متوسط طول انحراف	دبale معيار
۱/۵	۱۵۶	۱/۵	۱۵۶	۰	
۱/۶	۱۶۶	۱/۹	۲۰۰/۵	۰/۱	
۱/۷	۱۷۴/۹	۲/۴	۲۴۷/۱	۰/۲۵	
۱/۷۸	۱۸۳/۸	۴/۶	۴۷۲/۲	۰/۵	
۲	۱۹۸/۸	۸/۱	۸۲۵/۸	۰/۷۵	
۲/۱	۲۱۶/۸	-	> ۱۰۰۰	۱	
۲/۲	۲۲۰/۵	-	> ۱۰۰۰	۱/۵	
۲/۳	۲۲۸/۱	-	> ۱۰۰۰	۲	

جدول ۵. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_0 به δ (±).

		$\beta_0 + \delta$		$\beta_0 - \delta$	
روش پیشنهادی		نمودار np		نمودار np	
متوسط طول انحراف	دبale معيار	متوسط طول انحراف	دبale معيار	متوسط طول انحراف	دبale معيار
۰/۹	۹۶/۹	۱/۱	۱۱۴/۶	۰	
۰/۹	۹۴/۶	۰/۷	۶۸/۷	۰/۱	
۰/۴۷	۷۲	۰/۴	۴۳/۳	۰/۲	
۰/۵	۵۵/۴	۰/۲	۲۹/۳	۰/۳	
۰/۱۷	۲۲/۲	۰/۱	۱۳/۱	۰/۵	
۰/۰۷	۹/۱	۰/۰۵	۶/۳	۰/۷۵	
۰/۰۳	۳/۸	۰/۰۳	۳/۳	۱	
۰/۰۱	۱/۲	۰/۰۲	۲/۳	۱/۲۵	
۰/۰۱	۱/۶	۰/۰۱	۱/۷	۱/۵	

کنترل انتخاب عامل انحراف مورد پایش قرار می‌گیرد مستقل از مرحله‌ی قبل است یا خیر باید شیفتی که در میانگین مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول یعنی x ایجاد می‌شود تأثیر محسوسی بر شاخص متوسط طول دنباله‌ی نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف نگذارد. بهمین منظور در این بخش شیفت‌های افزایشی و کاهشی در $E(X)$ ایجاد شده است که نتایج آن در جدول ۴ ارائه شده است. این شیفت‌ها به صورتی است که براساس آن $E(X) \pm \nu$ تغییر می‌باشد.

نتایج حاصل از شبیه‌سازی انجام گرفته در جدول ۴ نشان می‌دهد که هر دو نمودار نسبت به تغییرات ایجاد شده در $E(X) \pm \nu$ باکشش نشان می‌دهند، اما نمودار کنترل پیشنهادی DR خیلی کمتر تحت تأثیر این نوع تغییرات قرار می‌گیرد و این نشان می‌دهد که روش پیشنهادی در امر جداسازی اثر مرحله‌ی اول بر مرحله‌ی دوم فرایند بهتر است برای تضمیم‌گیری بهتر در مورد مرحله‌ی دوم فرایند از روش پیشنهادی استفاده شود.

به‌طور کلی و با در نظر گرفتن عملکرد هر دو نمودار در انواع مختلف تغییرات ایجاد شده در پارامترها، مشخص است که عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی در مقایسه با نمودار کنترل np بهینه است و توصیه می‌شود که برای کنترل بهتر این‌گونه از فرایندها از روش پیشنهادی استفاده شود.

۳.۵. تشریح مثال ۲

در این مثال به منظور بررسی بیشتر عملکرد نمودار کنترل پیشنهادی و تابع رابط Logit، شرایطی در نظر گرفته شده است که مشخصه‌های کیفی هر دو مرحله از توزیع دوجمله‌ی پیروی می‌نمایند. تعداد آزمایشات (n) برای هر دو مشخصه برابر و در دو سطح ۲۰ و ۸۰ در نظر گرفته شده است. همچنین، پارامتر p در متغیر ورودی (x) در دو سطح ۰/۰۵ و ۰/۱ مورد بررسی قرار گرفته است. پارامتر p در متغیر خروجی نیز به‌وسیله‌ی رابطه‌ی ۳ با پارامترهای رگرسیونی β_0 و β_1 به‌ترتیب برابر با $-0/۵$ و -0 به دست می‌آید. وقتی مرحله‌ی دوم فرایند خارج از کنترل است، فرض می‌شود که $\delta = \beta_0 + \lambda \beta_1 = \beta_0$ و $\beta_1 = \beta_0 \neq 0$ است و احتمال عدم اطمیاق به صورت رابطه‌ی ۸ محاسبه می‌شود. در ادامه عملکرد دو نمودار کنترل به‌ازای مقادیر مختلف تغییر در پارامترهای رگرسیونی براساس معیار متوسط طول دنباله مقایسه شده است.

در بخش اول، متغیر مرحله‌ی اول دارای توزیع دوجمله‌ی با اندازه نمونه‌ی ۲۰ و احتمال موفقیت ۰/۰۵ است. با ۱۰۰۰۰ بار شبیه‌سازی حدود کنترل روش پیشنهادی برابر ۲/۸۳۸ و ۲/۶۸۸ به ازای متوسط طول دنباله‌ی تحت کنترل ۹۷ به دست می‌آید. همچنین نزدیک‌ترین متوسط طول دنباله تحت کنترل قابل دست‌یابی در نمودار np برابر ۱۱۴ است که براساس حدود کنترل ۰ و ۹/۹ به دست می‌آید. نتایج حاصل از مقایسه دو نمودار کنترل براساس متوسط طول دنباله در جداول ۵ تا ۷ ارائه شده است.

چنان‌که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، علی‌رغم عملکرد بهتر نمودار np در شیفت‌های مثبت در پارامتر β_0 ، عملکرد نمودار پیشنهادی در شیفت‌های منفی به‌مراتب بهتر است. لازم به ذکر است که متوسط طول دنباله خارج از کنترل در نمودار کنترل np در شیفت‌های منفی بیشتر از نمودار کنترل تحت کنترل است. این موضوع به عنوان نقص این نمودار کنترل محاسبه می‌شود، در حالی که در نمودار کنترل پیشنهادی چنین نقصی مشاهده نمی‌شود. همچنین، مطابق نتایج جدول ۶

جدول ۶. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_1 به λ .

λ	نودار np		
	روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف
دنباله	دنباله	معیار	
۰	۹۶,۹	۱,۱	۱۱۴,۶
۰,۰۵	۹۳,۱	۱,۱	۱۱۲,۵
۰,۱	۹۱,۲	۱,۰	۱۰۵,۶
۰,۲	۶۳,۱	۱,۰	۱۰۴,۹
۰,۳	۳۷,۵	۰,۷۸	۸۲,۹
۰,۴	۱۹,۵	۰,۶	۶۸
۰,۶	۷	۰,۲	۲۳,۱
۱	۲,۶	۰,۰۲	۳,۶
۱,۵	۱,۷	۰,۰۱	۲

$\beta_1 - \lambda$

λ	نودار np		
	روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف
دنباله	دنباله	معیار	
۰	۹۶,۹	۱,۱	۱۱۴,۶
۰,۰۵	۹۳,۵	۱,۲	۱۱۹,۱
۰,۱	۸۳,۶	۱,۰	۱۰۸,۳
۰,۲	۶۴,۵	۱,۱	۱۱۹,۱
۰,۳	۵۰,۲	۱,۱	۱۱۶,۴
۰,۴	۳۹,۶	۱,۱	۱۲۰,۹
۰,۶	۲۶,۲	۱,۱	۱۱۹,۷
۱	۱۲,۷	۱,۱	۱۱۴,۱
۱,۵	۶,۷	۱,۱	۱۱۹,۱
۳,۵	۲,۹	۱,۱	۱۱۸,۲
۴	۲,۷	۱,۲	۱۲۲,۵

جدول ۷. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت همزمان β_1 و β_0 .

γ	نودار np		
	روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف
دنباله	دنباله	معیار	
۰	۹۶,۹	۱,۱	۱۱۴,۶
۰,۱	۹۷,۵۳	۰,۷	۷۱,۷
۰,۲	۸۶,۸	۰,۴۴	۴۵,۶
۰,۳	۷۴,۵	۰,۳	۳۰,۴
۰,۴	۶۰,۸	۰,۲	۲۲,۳
۰,۶	۳۴,۴	۰,۱	۱۱,۴
۱	۹,۷	۰,۰۴	۴,۸
۱,۵	۳,۸	۰,۰۲	۲,۹

$\beta_0 - \gamma \& \beta_1 + \gamma$

γ	نودار np		
	روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف
دنباله	دنباله	معیار	
۰	۹۶,۹	۱,۱	۱۱۴,۶
۰,۱	۸۹,۹	۱,۸	۱۸۰,۹
۰,۲	۷۶,۴	۳	۲۹۷
۰,۳	۶۱,۱	۴,۶	۴۶۶,۹
۰,۴	۴۲,۱	۷,۷	۷۱۷,۳
۰,۶	۲۱	-	> ۱۰۰۰
۱	۷,۵	-	> ۱۰۰۰
۱,۵	۳,۸	-	> ۱۰۰۰

در تمامی تغییرات در پارامتر β_1 نودار کنتل پیشنهادی بر نودار np برتری دارد. با توجه به نیمه‌ی بالای جدول ۷، عملکرد روش پیشنهادی در تغییرات همزمان و غیر هم‌جهت در پارامترهای β_0 و β_1 بدتر از نودار np است ولی همان‌طور که در نیمه‌ی پایین این جدول مشخص است این نودار (برخلاف روش پیشنهادی) با افزایش تغییرات منفی در پارامتر β_0 و متناظر با آن تغییرات مثبت در پارامتر β_1 عملکرد بسیار ضعیفی از خود نشان می‌دهد به طوری که متوسط طول دنباله‌ی خارج از کنتل (ARL₀) در این نوع تغییرات روند صعودی و افزایشی دارد که این یک نقص بزرگ در این نودار است.

در بخش دوم، متغیر مرحله‌ی اول دارای توزیع دوجمله‌ی بی با اندازه نمونه ۲۰ و احتمال موقیت ۰,۱ است. حدود کنتل روش پیشنهادی برای متوسط طول دنباله‌ی شبیه‌سازی بهوسیله‌ی شبیه‌سازی برابر مقادیر ۰,۲۷۸ و ۰,۲۸۸ به دست می‌آید. همچنین حدود کنتل در نودار np برابر ۰ و ۰,۷ به دست می‌آید. در جداول ۸ تا ۱۰ مقایسه‌ی عملکرد دو نودار کنتل براساس متوسط طول دنباله نشان داده شده است. چنان‌که ملاحظه می‌شود، در تغییرات کوچک مثبت در پارامتر β_0 عملکرد نودار کنتل np بهتر است، درحالی که در شبیت‌های بزرگ np مثبت عملکرد روش پیشنهادی بهتر است. همچنین همانند بخش قبل، نودار np در شبیت‌های منفی دارای اشکال است. البته نودار کنتل پیشنهادی نیز تا حدودی دارای چنین نقصی است ولی این اشکال در روش پیشنهادی در شبیت‌های بزرگ برطرف شده است.

نتایج ارائه شده در جدول ۹ نشان می‌دهد که در روش پیشنهادی تغییرات همزمان مثبت در β_0 و منفی در β_1 نودار کنتل np عملکرد بهتری دارد. همچنین روش پیشنهادی در کشف تغییرات منفی دارای اشکال است که این مشکل با افزایش اندازه نمونه تغییرات برطرف شده است. در تغییرات همزمان منفی در β_0 و مثبت در β_1 عملکرد روش پیشنهادی به مرتبه بهتر است، بهنحوی که نودار کنتل np در این تغییرات دچار مشکل می‌شوند.

نتایج ارائه شده در جدول ۱۰ نشان می‌دهد که تغییرات همزمان مثبت در β_0 و منفی در β_1 نودار کنتل np عملکرد بهتری دارد. همچنین روش پیشنهادی در کشف تغییرات منفی دارای اشکال است که این مشکل با افزایش اندازه نمونه تغییرات برطرف شده است. در تغییرات همزمان منفی در β_0 و مثبت در β_1 عملکرد روش پیشنهادی به مرتبه بهتر است، بهنحوی که نودار کنتل np در جداول ۱۱ تا ۱۳ ارائه شده است. براین اساس، با افزایش اندازه نمونه نقص موجود در روش پیشنهادی تا حدود زیادی برطرف شده است، بهنحوی که در بخش قبلی روش پیشنهادی در کشف تغییرات منفی در پارامتر β_1 ناقص بود، در حالی که این نقص با افزایش اندازه نمونه تا حدودی بهبود یافته است. لازم به ذکر است که افزایش اندازه نمونه در رفع اشکال نودار کنتل np تأثیری نداشته است. همچنین در کشف تغییرات مثبت جداگانه در هر دو پارامتر تابع رابط، عملکرد روش پیشنهادی در مقایسه با نودار np بهتر است.

با توجه به نیمه‌ی بالای جدول ۱۳، عملکرد روش پیشنهادی در تغییرات کوچک همزمان و غیر هم‌جهت در پارامترهای β_0 و β_1 بدتر از نودار np است ولی در تغییرات بزرگ روش پیشنهادی اصلاح می‌شود و تغییرات را کشف می‌کند؛ این در

جدول ۱۰. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت همزمان β_0 و β_1 .

$\beta_0 + \xi \& \& \beta_1 - \xi$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
-	> ۱۰۰۰	۲	۱۹۹,۳	۰,۱	
-	> ۱۰۰۰	۱,۳	۱۲۹,۶	۰,۲	
-	> ۱۰۰۰	۰,۹	۹۱,۴	۰,۳	
۶,۴	۶۴۶,۵	۰,۵۵	۵۹,۴	۰,۴	
۲,۸	۲۸۰,۱	۰,۳	۳۳,۲	۰,۶	
۰,۱	۹۱,۱	۰,۱	۱۳,۱	۱	
۴,۲	۴۲,۵	۰,۰۸	۸,۸	۱,۵	
۰,۲	۲۶,۸	۰,۰۷۶	۸,۲	۲,۵	
۰,۱	۱۳,۳	۰,۵	۵,۷	۴	
۰,۱	۱۰,۳	۰,۰۴	۵,۶	۵	

$\beta_0 - \xi \& \& \beta_1 + \xi$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
۱,۴	۱۴۲,۹	۳,۹	۴۰۲,۲	۰,۰۵	
۰,۷	۶۶,۳	۵	۵۰۴,۵	۰,۱	
۰,۱	۱۳,۴	۷,۰	۷۶۲,۶	۰,۲	
۰,۰۳	۳,۴	-	> ۱۰۰۰	۰,۳	
۰,۰۱	۱,۸	-	> ۱۰۰۰	۰,۴	

جدول ۱۱. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت $\beta_0 \pm \delta$ به β_1 .

$\beta_0 + \delta$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۳	۳۲۱,۷	۲,۲	۳۲۲,۷	۰	
۲,۷	۲۷۷,۳	۲,۷	۲۷۲,۶	۰,۰۵	
۲,۲	۲۲۳,۸	۲,۴	۲۴۱,۵	۰,۱	
۱,۵	۱۵۴,۵	۱,۷	۱۷۶,۷	۰,۲	
۱	۱۰۰,۹	۱,۳	۱۳۶,۸	۰,۳	
۰,۶	۶۳,۹	۰,۹	۱۰۲,۳	۰,۴	
۰,۴	۴۲,۱	۰,۸	۸۵,۱	۰,۵	
۰,۲	۱۹,۶	۰,۶	۶۴,۳	۰,۷	
۰,۰۶	۷,۳	۰,۲	۲۶,۶	۱	
۰,۰۱	۱,۸	۰,۰۵	۵,۹	۲	

$\beta_0 - \delta$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۳	۳۲۱,۷	۳,۲	۳۲۲,۷	۰	
۵	۵۰۶,۴	۴,۲	۴۳۱,۱	۰,۱	
۶,۱	۶۱۳,۷	۶,۳	۶۳۶,۵	۰,۲	
۶,۵	۶۴۹,۵	-	> ۱۰۰۰	۰,۳	
۷,۳	۷۴۱,۷	-	> ۱۰۰۰	۰,۴	
۶,۱	۶۱۸,۶	-	> ۱۰۰۰	۰,۵	
۴,۸	۴۸۶	-	> ۱۰۰۰	۰,۶	
۳,۶	۳۶۵,۴	-	> ۱۰۰۰	۰,۷	
۲,۸	۲۹۳,۸	-	> ۱۰۰۰	۰,۸	
۱,۱	۱۰۹,۳	-	> ۱۰۰۰	۱,۲۵	
۰,۶	۶۵,۵	-	> ۱۰۰۰	۱,۷۵	
۰,۳	۳۴,۹	-	> ۱۰۰۰	۳,۵	
۰,۲۶	۳۰	-	> ۱۰۰۰	۶	

جدول ۸. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت $\beta_0 \pm \delta$ به β_1 .

$\beta_0 + \delta$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
۱,۹	۱۹۹,۳	۱,۹	۱۹۴,۸	۰,۱	
۱,۲	۱۲۴,۹	۱,۱	۱۱۵,۵	۰,۲	
۰,۶۷	۷۴,۸	۰,۷	۷۵,۱	۰,۳	
۰,۲	۲۹,۷	۰,۲۸	۳۱,۷	۰,۵	
۰,۰۹	۱۱,۳	۰,۱	۱۴,۹	۰,۷۵	
۰,۰۴	۴,۹	۰,۰۷	۷,۵	۱	
۰,۰۲	۲,۸	۰,۰۳	۴,۴	۱,۲۵	
۰,۰۱	۱,۷	۰,۰۲	۳	۱,۵	

$\beta_0 - \delta$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
۶,۴	۶۴۳,۳	-	> ۱۰۰۰	۰,۲۵	
۴,۱	۴۱۸,۵	-	> ۱۰۰۰	۰,۵	
۲,۱	۲۰۷,۷	-	< ۱۰۰۰	۰,۷۵	
۱,۳	۱۳۳,۶	-	> ۱۰۰۰	۰,۹	
۰,۹۸	۱۰۰,۸	-	> ۱۰۰۰	۱	
۰,۵۷	۶۱,۹	-	> ۱۰۰۰	۱,۲۵	
۰,۳	۴۰,۴	-	> ۱۰۰۰	۱,۵	
۰,۱۷	۲۰,۸	-	> ۱۰۰۰	۲	
۰,۰۸	۱۱,۴	-	> ۱۰۰۰	۳	
۰,۰۷	۸,۷	-	> ۱۰۰۰	۴	

جدول ۹. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت $\beta_1 \pm \lambda$ به β_0 .

$\beta_1 + \lambda$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
۱,۹	۱۹۸,۷	۳	۳۰۱,۲	۰,۰۵	
۱,۶	۱۶۶,۲	۲,۸	۲۸۶,۳	۰,۰۷۵	
۱,۲	۱۲۹,۹	۲,۶	۲۶۶,۳	۰,۱	
۰,۷	۷۵,۷	۲,۶	۲۶۳,۱	۰,۱۵	
۰,۴	۴۴,۸	۲,۴	۲۴۳,۸	۰,۲	
۰,۱	۱۷,۹	۱,۷	۱۷۵,۷	۰,۳	
۰,۰۷	۷,۴	۰,۹	۹۷,۳	۰,۴	
۰,۰۳	۴,۱	۰,۳۸	۴۳,۱	۰,۵	
۰,۰۲	۲,۸	۰,۱	۱۵,۲	۰,۶	
۰,۰۱	۱,۸	۰,۰۲۷	۳,۳	۰,۸	

$\beta_1 - \lambda$					
روش پیشنهادی		np		نودار	
متوسط طول انحراف	دنباله	متوسط طول انحراف	معیار	متوسط طول انحراف	دنباله
۳,۱	۳۱۲,۴	۳,۱	۳۱۰	۰	
۴,۷	۴۷۱,۸	۳,۲	۳۲۳,۵	۰,۰۵	
۶,۵	۶۵۶,۸	۳,۲	۳۲۱,۳	۰,۱	
-	> ۱۰۰۰	۳,۴	۳۴۷,۱	۰,۲	
-	> ۱۰۰۰	۳,۳	۳۳۷,۶	۰,۵	
-	> ۱۰۰۰	۳,۵	۳۵۶,۲	۱	
-	> ۱۰۰۰	۳,۵	۳۵۶,۵	۱,۵	
-	> ۱۰۰۰	۳,۶	۳۶۶,۱	۵	

جدول ۱۴. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_0 به $\delta \pm \beta_0$.

$\beta_0 + \delta$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	δ	
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱	۰	
۱,۴	۱۴۸,۹	۱,۴۵	۱۵۰,۲	۰,۱	
۰,۰۷	۸۰,۵	۰,۹	۹۷,۶	۰,۲	
۰,۰۳	۳۷,۴	۰,۰۲	۶۰,۶	۰,۳	
۰,۱۶	۲۱,۲	۰,۴	۴۴,۳	۰,۴	
۰,۰۸	۱۱,۴	۰,۲۸	۳۲,۵	۰,۵	
۰,۰۳	۴	۰,۱	۱۵,۵	۰,۷۵	
۰,۰۱۵	۲,۱	۰,۰۷	۸,۸	۱	
۰,۰۰۸	۱,۴	۰,۰۴	۵,۵	۱,۲۵	

$\beta_0 - \delta$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	δ	
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱	۰	
۲,۹	۳۰۰,۳	۴,۷	۴۷۴,۹	۰,۱	
۲,۸	۲۸۳,۴	۹,۷	۹۷۵,۵	۰,۲	
۱,۴	۱۴۸,۷	-	> ۱۰۰۰	۰,۳	
۰,۸	۸۶,۷	-	> ۱۰۰۰	۰,۴	
۰,۵	۵۴,۷	-	> ۱۰۰۰	۰,۵	
۰,۱۷	۲۰,۸	-	> ۱۰۰۰	۰,۷۵	
۰,۰۸	۹,۷	-	> ۱۰۰۰	۱	
۰,۰۴	۵	-	> ۱۰۰۰	۱,۵	
۰,۰۱۴	۲,۵	-	> ۱۰۰۰	۳	

جدول ۱۵. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_1 به $\lambda \pm \beta_1$.

$\beta_1 + \lambda$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	λ	
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱	۰	
۲,۶	۲۶۶,۳	۳,۰۷	۳۰۷,۴	۰,۰۱	
۱,۴	۱۴۹,۲	۲,۵	۲۶۲,۳	۰,۰۳	
۰,۹	۹۳,۶	۲,۴	۲۴۲,۴	۰,۰۵	
۰,۵	۵۲,۴	۱,۸	۱۹۰,۸	۰,۰۷۵	
۰,۲	۲۸,۶	۱,۴	۱۵۱,۹	۰,۱	
۰,۰۸	۱۰	۱	۱۰۵,۱	۰,۱۵	
۰,۰۳	۳,۷	۰,۵۶	۵۹,۱	۰,۲	
۰,۰۱	۱,۳	۰,۱	۱۵	۰,۳	

$\beta_1 - \lambda$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	λ	
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱	۰	
۲,۴	۲۴۴,۳	۲,۷	۲۷۳,۲	۰,۱	
۱,۴	۱۴۷,۷	۲,۶	۲۶۲,۶	۰,۱۵	
۰,۸	۸۴,۷	۲,۸	۲۸۲,۵	۰,۲	
۰,۵	۵۶	۲,۷	۲۶۸,۸	۰,۲۵	
۰,۳	۳۶,۲	۲,۶	۲۶۸,۵	۰,۳	
۰,۱۵	۱۹,۱	۲,۷	۲۷۴,۳	۰,۴	
۰,۰۸	۱۰,۱	۲,۷۴	۲۸۰,۳	۰,۵	
۰,۰۲	۳,۵	۲,۶	۲۶۵,۶	۱	
۰,۰۲	۲,۵	۲,۶	۲۶۱,۵	۲	

جدول ۱۲. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت β_1 به $\lambda \pm \beta_1$.

$\beta_1 + \lambda$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	λ	
۲,۳	۲۳۱,۷	۳,۲	۳۲۳,۷	۰	
۲,۶	۲۶۶,۳	۳,۱	۳۰۷,۴	۰,۰۱	
۱,۵	۱۴۹,۲	۲,۵	۲۶۲,۳	۰,۰۳	
۰,۹	۹۳,۶	۲,۴	۲۴۲,۴	۰,۰۵	
۰,۵	۵۲,۴	۱,۸	۱۹۰,۸	۰,۰۷۵	
۰,۲	۲۸,۶	۱,۴	۱۴۱,۳	۰,۱	
۰,۰۷	۱۰	۱	۱۰۵,۱	۰,۱۵	
۰,۰۲	۳,۷	۰,۵	۵۹,۱	۰,۲	
۰,۰۱	۱,۳	۰,۱	۱۵	۰,۳	

$\beta_1 - \lambda$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	λ	
۲,۳	۲۳۱,۷	۳,۲	۳۲۳,۷	۰	
۱۸,۸	۱۸۹۷,۱	۵,۲	۵۲۵,۸	۰,۱	
۱۰	۱۰۱۲,۸	۷,۸	۷۹۰,۶	۰,۲	
۳,۸	۳۹۳,۸	۱۰,۶	۱۰۸۴,۹	۰,۳	
۲,۱	۲۰۸,۱	۱۴,۱	۱۴۱۶,۳	۰,۴	
۱,۱	۱۱۷	۱۵,۷	۱۵۸۰,۷	۰,۵	
۰,۳۵	۴۰,۱	-	> ۱۰۰۰	۱	
۰,۲۳	۲۹,۴	-	> ۱۰۰۰	۲,۵	
۰,۲	۲۷,۹	-	> ۱۰۰۰	۵	

جدول ۱۳. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت همزمان β_0 و β_1 .

$\beta_0 + \xi \& \beta_1 - \xi$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	ξ	
۳,۳	۳۳۱,۷	۳,۲	۳۲۳,۷	۰	
-	> ۱۰۰۰	۴,۸	۴۸۱,۷	۰,۱	
-	> ۱۰۰۰	۵,۳	۵۲۶,۶	۰,۲	
-	> ۱۰۰۰	۵,۳	۵۳۵	۰,۳	
۳,۷	۳۴۷	۶,۲	۶۲۴,۱	۰,۵	
۱,۴	۱۴۱,۴	۶,۱	۶۰۷,۱	۰,۷۵	
۰,۷۶	۷۸,۶	۶,۳	۶۳۲,۳	۱	
۰,۵	۵۲,۸	۶,۳	۶۳۶,۷	۱,۲۵	
۰,۲۸	۳۱,۸	۶,۳	۶۲۷,۳	۳	

$\beta_0 - \xi \& \beta_1 + \xi$					
روش پیشنهادی		نمودار np			
متوسط طول انحراف	دنباله معيار	متوسط طول انحراف	دنباله معيار	ξ	
۳,۳	۳۳۱,۷	۳,۲	۳۲۳,۷	۰	
۰,۴	۳۹,۳	۲,۲	۲۲۵,۶	۰,۱	
۰,۱۵	۱۵,۸	۱,۶	۱۶۵,۴	۰,۱۵	
۰,۰۶	۶,۶	۱,۳	۱۲۷,۵	۰,۲	
۰,۰۲	۳,۱	۰,۸	۸۵,۸	۰,۲۵	
۰,۰۰۱	۱,۲	۰,۰۰۷	۱,۴	۰,۵	

می‌آید. همچنین حدود کنترل در نمودار np برابر صفر و $14/3$ به دست می‌آید. نتایج مقایسه‌ی عملکرد دو نمودار کنترل براساس متوسط طول دنباله در جداول ۱۴ تا ۱۶ نشان داده شده است. بر اساس نتایج جداول ۱۴ و ۱۵، در تمامی تغییرات در هر دو پارامتر مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم، روش پیشنهادی نسبت به نمودار کنترل np عملکرد بهتری دارد. لازم به ذکر است که نمودار کنترل np همانند بخش اول در کشف تغییرات منفی در پارامتر β دارای اشکال است. همچنین این نقص با افزایش اندازه نمونه برطرف نشده است.

با توجه به قسمت بالای جدول ۱۶، مشخص است که عملکرد روش پیشنهادی در تغییرات کوچک همزمان و غیر هم‌جهت در پارامترهای β و β_1 بدتر از نمودار np است، درحالی که در تغییرات بزرگ روش پیشنهادی اصلاح می‌شود و تغییرات را کشف می‌کند ولی نمودار np در تغییرات بزرگ عکس‌العملی از خود نشان نمی‌دهد و با بزرگ شدن تغییرات میزان متوسط طول دنباله در این نمودار ثابت باقی می‌ماند و کاهش نمی‌یابد. همچنین براساس نیمه‌ی پایین جدول، نمودار پیشنهادی با افزایش تغییرات منفی در پارامتر β و متناظر با آن تغییرات مثبت در پارامتر β_1 ، عملکرد سیار بهتری نسبت به نمودار np از خود نشان می‌دهد و تغییرات اعمالی را به راحتی کشف می‌کند ولی نمودار کنترل np در این‌گونه تغییرات عکس‌العمل نامناسب و بدی از خود نشان می‌دهد و در واقع توانایی کشف تغییرات را ندارد.

۶. نتیجه‌گیری

در این نوشتار یک نمودار کنترل انتخاب عامل انحراف در یک فرایند دو مرحله‌یی، در شرایطی که مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم به صورت دو جمله‌یی است، پیشنهاد شد. در این نمودار آماره‌ی نمودار کنترل برای پایش مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی دوم حاصل از الگوهای خطی تعیین بافته است. مقایسه‌ی عملکرد نمودار کنترلی پیشنهادی با استفاده از شیوه‌سازی و نیز مقایسه‌ی متوسط طول دنباله با نمودار کنترل np نشان داد که روش پیشنهادی در کشف شیفت‌های کاهشی و افزایشی، عملکرد سیار بهتری دارد و نسبت به تغییرات در میانگین مشخصه‌ی کیفی مرحله‌ی اول از ثبات بیشتری برخوردار است. به عنوان تحقیقات آنی، پیشنهاد می‌شود از نمودارهای کنترل با حافظه مانند نمودار کنترل EWMA و CUSUM برای پایش آماره‌ی پیشنهادی استفاده شود و عملکرد آن‌ها با نمودارهای کنترل با حافظه‌ی متناظر مقایسه شود.

جدول ۱۶. نتایج شبیه‌سازی تحت شیفت همزمان β و β_1 .

$\beta_0 + \epsilon \& \& \beta_1 - \epsilon$			
نمودار np			
روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف	نمودار np
متوسط طول	انحراف	نمودار np	متوسط طول
دباله	معیار	دباله	معیار
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱
۳,۶	۳۶۲,۳	۱,۵	۱۵۶,۶
۲	۱۹۵,۱	۱,۱	۱۱۲,۷
۱	۹۷,۱	۰,۹	۹۲,۵
۰,۵	۵۳,۱	۰,۶۷	۷۰,۶
۰,۲۵	۳۱,۸	۰,۵۷	۶۴,۲
۰,۱	۱۲,۶	۰,۵۳	۶۱
۰,۰۶	۷,۳	۰,۵	۵۸,۲
۰,۰۲	۳,۲	۰,۵۱	۵۶,۶

$\beta_0 - \epsilon \& \& \beta_1 + \epsilon$			
نمودار np			
روش پیشنهادی	متوسط طول	انحراف	نمودار np
متوسط طول	انحراف	نمودار np	متوسط طول
دباله	معیار	دباله	معیار
۲,۵	۲۵۰,۵	۲,۵	۲۵۵,۱
۰,۵	۵۱,۹	۴,۳	۴۲۴,۳
۰,۱	۱۰,۷	۸,۱	۸۱۰,۵
۰,۰۳	۳,۱	-	> ۱۰۰۰
۰,۰۱	۱,۸	-	> ۱۰۰۰

حالی است که نمودار np به روند بد خود در کشف تغییرات ادامه می‌دهد. چنان‌که در نیمه‌ی پایین جدول مشاهده می‌شود نمودار پیشنهادی با افزایش تغییرات منفی در پارامتر β و متناظر با آن تغییرات مثبت در پارامتر β_1 ، عملکرد سیار بهتری نسبت به نمودار np از خود نشان می‌دهد و تغییرات اعمالی را سریع‌تر کشف می‌کند. در بخش چهارم، متغیر مرحله‌ی اول دارای توزیع دو جمله‌یی با اندازه نمونه ۸۰ و احتمال موفقیت ۵۰٪ است. برای متوسط طول دنباله‌ی تحت کنترل ۲۵۰ حدود کنترل روش پیشنهادی به وسیله‌ی شبیه‌سازی برابر مقادیر ۲,۹ و ۲,۷ به دست

پانوشت

1. Exponentially Weighted Moving Average

منابع (References)

- Wade, M.R. and Woodall, W.H. "A review and analysis of cause-selecting control charts", *Journal of Quality Technology*, **25**(3), pp. 161-169 (1993).
- Zhang, G.X. "A new type of control charts and theory of diagnosis with control charts", *World Quality Congress Transactions*, American Society for Quality Control, pp. 175-185 (1984).
- Mandel, B.J. "The regression control chart", *Journal of Quality Technology*, **1**(1), pp. 1-9 (1969).
- Hawkins, D.M. "Multivariate quality control based on regression adjusted variables", *Technometrics*, **33**(1), pp. 61-75 (1991).
- Hawkins, D.M. "Regression adjustment for variables in multivariate quality control", *Journal of Quality Technology*, **25**(3), pp. 170-182 (1993).

6. Lucas, J.M. and Saccucci, M.S. "Exponentially weighted moving average control schemes: Properties and enhancements", *Technometrics*, **32**(1), pp. 1-29 (1990).
7. Hauck, D.J., Runger, G.C. and Montgomery, D.C. "Multivariate statistical process monitoring and diagnosis with grouped regression-adjusted variables", *Communications in Statistics-Simulation and Computation*, **28**(2), pp. 309-328 (1999).
8. Niaki, S.T.A. and Davoodi, M. "Designing a multivariate-multistage quality control system using artificial neural networks", *International Journal of Production Research*, **47**(1), pp. 251-271 (2009).
9. Jearkpaporn, D., Montgomery, D.C., Runger, G.C. and Borror, C.M. "Process monitoring for correlated gamma-distributed data using generalized-linear model-based control charts", *Quality and Reliability Engineering International*, **19**(6), pp. 477-491 (2003).
10. Skinner, K.R., Montgomery, D.C. and Runger, G.C. "Process monitoring for multiple count data using generalized-linear model-based control charts", *International Journal of Production Research*, **41**(6), pp. 1167-1180 (2003).
11. Jearkpaporn, D., Montgomery, D.C., Runger, G.C. and Borror, C.M. "Model-based process monitoring using robust generalized linear models", *International Journal of Production Research*, **43**(7), pp. 1337-1354 (2005).
12. Jearkpaporn, D., Borror, C.M., Runger, G.C. and Montgomery, D.C. "Process monitoring for mean shifts for multiple stage processes", *International Journal of Production Research*, **45**(23), pp. 5547-5570 (2007).
13. Aghaie, A., Samimi, Y. and Asadzadeh, Sh. "Monitoring and diagnosing a two-stage production process with attribute characteristics", *Iranian Journal of Operations Research*, **2**(1), pp. 1-16 (2010).
14. Yang, S.F. and Yeh, J.T. "Using cause selecting control charts to monitor dependent process stages with attributes data", *Expert Systems With Applications*, **38**(1), pp. 667-672 (2011).
15. Yeh, A.B., Huwang, L. and Li, Y.M. "Profile monitoring for a binary response", *IIE Transactions on Quality and Reliability Engineering*, **41**(11), pp. 931-941 (2009).
16. Asgari, A., Amiri, A. and Niaki, S.T.A. "A new link function in GLM-based control charts to improve monitoring of two-stage processes with Poisson response", *International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, **7**(9-12), pp. 1243-1256 (2014).

در ادامه با جایگذاری تابع درست‌نمایی، لگاریتم گرفتن و ساده کردن روابط داریم:

$$\ln \left[\binom{n}{y} p^y (\cdot - p)^{n-y} \right] - \ln \left[\binom{n}{y} p^y (\cdot - p^*)^{n-y} \right] \geq 0.$$

$$y \ln p + (n-y) \ln (\cdot - p) - y \ln p^* - (n-y) \ln (\cdot - p^*) \geq 0.$$

$$y \ln \left(\frac{p}{p^*} \right) + (n-y) \ln \left(\frac{\cdot - p}{\cdot - p^*} \right) \geq 0.$$

حال با جایگذاری y/n (تخمین حداکثر درست‌نمایی) به جای p و β (تابع رابط) بجای p^* داریم:

$$y \ln \left(\frac{\left(\frac{y}{n}\right)}{w^{-1}(\mathbf{x}^T \boldsymbol{\beta})} \right) + (n-y) \ln \left(\frac{\cdot - \frac{y}{n}}{\cdot - w^{-1}(\mathbf{x}^T \boldsymbol{\beta})} \right) \geq 0.$$

$$2 \left[y \ln \left(\frac{\left(\frac{y}{n}\right)}{w^{-1}(\mathbf{x}^T \boldsymbol{\beta})} \right) + (n-y) \ln \left(\frac{\cdot - \frac{y}{n}}{\cdot - w^{-1}(\mathbf{x}^T \boldsymbol{\beta})} \right) \right] \geq 0.$$

در نتیجه مقدار زیر رادیکال همواره عددی مثبت است.

پیوست

اثبات مثبت بودن عبارت زیر رادیکال در رابطه ۶

تابع $L(y, n, p)$ را به عنوان تابع درست‌نمایی برای مشخصه‌ی کیفی خروجی y با تابع توزیع دوچمله‌ی (n, p) در نظر بگیرید. در این صورت اگر مقدار $\cdot$ تخمین حداکثر درست‌نمایی پارامتر p باشد، آنگاه تابع درست‌نمایی $L(y, n, p)$ حداکثر مقدار را دارا است و از هر مقدار دیگری مانند $L(y, n, p^*)$ بزرگتر است. بنابراین همواره داریم:

$$L(y, n, p) \geq L(y, n, p^*)$$

حال با توجه به این که تابع لگاریتم تابعی اکیدا صعودی است داریم:

$$\ln[L(y, n, p)] \geq \ln[L(y, n, p^*)]$$

در نتیجه:

$$\ln[L(y, n, p)] - \ln[L(y, n, p^*)] \geq 0.$$